

[Handelsministeren.]

Også i forhold til den svenske handelsflåde har dansk skibsfart tabt terræn.

Selv om jeg er klar over, at et lands betydning som skibsfartsnation ikke kan måles alene med tonnagemængden, men at også flådens fordeling på de forskellige skibstyper: tankskibe, tørlastskibe, passagerskibe m.v., spiller en rolle, ligesom naturligvis også flådens alderssammensætning — der for Danmarks vedkommende er relativt gunstig — er af betydning, er der næppe tvivl om, at Danmark er saktet agterud som skibsfartsland. Jeg tror, at alle umiddelbart vil være enige med mig i, at en sådan situation må give anledning til alvorlige overvejelser.

Dansk skibsfart har gennem årene spillet en betydningsfuld rolle i vor nationale økonomi. Det er for mig nærliggende at pege på handelsflådens betydning som valuta-indtjenende erhverv. Selv om vi også i de sidste år har opnået en årlig nettovaluta-indtjening fra handelsflåden på godt 900 mill. kr., så har også i den henseende skibsfarten mistet i betydning. Medens handelsflådens nettovaluta-indtjening før krigen stort set kunne dække det traditionelle underskud på handelsbalancen, har valuta-indtjeningen gennem de senere år ikke været i stand til at dække halvdelen af underskuddet på handelsbalancen.

Handelsflådens betydning som arbejdsplads hænger navnlig sammen med den almindelige vækst i handelsflåden, og stagnerer flåden, vil også beskæftigelsen af søfarende stagnere eller vise tilbagegang. Hertil kommer den inspirerende betydning, dansk skibsfart på verdenshavene har for dansk erhvervsudøvelse som helhed. At en dansk handelsflåde i stadig udvikling samtidig er af afgørende betydning for den danske værftsindustri trivsel og udvikling, fortjener vel også at blive understreget ved denne lejlighed.

Årsagerne til dansk skibsfarts stagnation ligger utvivlsomt flere steder. Først og fremmest er der grund til at pege på den lavkonjunktur, der har rådet på fragtmarkedet gennem de senere år, og som i særlig grad må blive følelig for de handelsflåder, der som den danske er stærkt præget af international indsats. Væksten i verdens-

tonnagen synes for næsten alle skibstypers vedkommende at have oversteget det rådende transportbehov, således at fragtraterne gennem lange tider har været trykket.

Inden for skibsfarterhvervet har man således ikke været delagtiggjort i den højkonjunktur, der i øvrigt har præget verdensøkonomien i de seneste år. Skibsfarterhvervet tør ydermere siges at befinde sig i en udpræget prisklemme, karakteriseret på den ene side af lave fragtrater og på den anden side af voksende omkostninger.

Indtjeningsmulighederne inden for skibsfarten har derfor gennem de senere år været ringere end i de fleste landerhverv. Hertil kommer de elementer af protektionisme og diskriminerende foranstaltninger, som beklageligvis i stadig voksende omfang præger den internationale skibsfart. Mange af de nye stater, der har opnået selvstændighed i efterkrigsårene, lægger ikke mindst af prestigemæssige grunde vægt på at skaffe sig en handelsflåde, der sejler under eget flag, uanset om den vil kunne sejle rentabelt eller ej. I mange tilfælde er dette ikke muligt, bl. a. fordi erfaring og tradition som skibsfartsland savnes, og disse handelsflåder må derfor støttes for overhovedet at eksistere. Sådan støtte gives ved direkte subsidier og ved flagdiskriminerende foranstaltninger. Hvad værre er, flere lande med ældre skibsfartstraditioner og betydelige handelsflåder er også faldet for fristelsen til at anvende foranstaltninger i form af statssubsidier eller flagdiskrimination for at beskæftige deres handelsflåde.

I denne sammenhæng finder jeg anledning til særlig at understrege det beklagelige i, at USA, der i øvrigt på så mange områder er førende og viser andre lande et godt eksempel med hensyn til bestræbelserne på frigørelse af den internationale samhandel og det internationale økonomiske samkvem i øvrigt, netop for skibsfartens vedkommende følger en stik modsat politik. USA er gennem omfattende subsidieforanstaltninger og flagdiskriminerende foranstaltninger til støtte for sin egen handelsflåde med til på afgørende måde at præge den beklagelige udvikling, der her er i gang. Det falder uden for rammerne af denne fremsættelsestale nærmere at redegøre for disse problemer og